

плану виробництва» студентами II курсу О. Шпортець (6108-3) і О. Чеховською (6108-2) були не просто проаналізовані отримані результати з пропозицією провести певні технологічні зміни, а й розраховані нові нормативні показники для покращення результатів і оптимізації цільової функції.

Слід зазначити, що велике значення для цієї проблеми має творчий характер індивідуальних завдань. Так, проводячи якісний аналіз ризикотвірних чинників у діяльності окремих підприємств у ході вивчення вибіркової дисципліни «Ризикологія в маркетингу», студентами III курсу була проведена цікава дослідницька робота, серед яких слід відзначити А. Веремечук (6108-1), Є. Корінного (6108-1), О. Савченка (6108-5), А. Мурашову (6108-5), В. Бондаренко (6109-2), Кравчук (6108-3). Вони в своїх роботах звертали увагу на окремі види маркетингових ризиків: конкурентний, постачальницький, посередницький, контактний, споживацький; виокремлювали ризик неякісного маркетингового дослідження, спричинений недоліками проведеного аналізу та інтерпретації отриманих результатів; можливі наслідки та фактори ризику в процесі розробки і виведення на ринок нового товару. Навіть деякі студенти — заочники з більшою зацікавленістю виконують це завдання замість звичайних рефератів. Крім того, потрібно наголосувати на багатокритеріальному підході до обґрунтування вибору раціонального рішення за умов існуючої невизначеності, конфліктності, ризикованості для різних економічних проблем.

Ще одним фактором, що може підвищити зацікавленість студентів у навчанні, вивченні дисциплін циклу, є використання міжпредметних зв'язків, аналіз використання економіко-математичних моделей у різних галузях економіки.

Г. О. Швиданенко, канд. екон. наук, проф., завідувач,
А. І. Дмитренко, канд. екон. наук, доц.,
кафедра економіки підприємств

НОВІТНІЙ ПОГЛЯД НА ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА» ТА «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА-2»

Головною передумовою ефективного функціонування освітньої сфери є постійний розвиток та вдосконалення. У зв'язку зі зростанням конкуренції на ринку освітніх послуг, а також підвищен-

ням вимог Міністерства освіти та науки України до навчальних закладів, необхідним є перманентне вдосконалення навчального процесу. Впровадження вимог Болонського процесу, спрямованих на гармонізацію вищої освіти європейських університетів, висуває на перший план компетенції фахівця, пов'язані з його здатністю економічно мислити та системно опановувати сучасні управлінські, технологічні та інформаційні інновації, вміння ефективно їх впроваджувати у господарський процес. На набуття студентами, з урахуванням вимог компетентнісного підходу, глибоких теоретичних знань і навичок системного розуміння економічних процесів та закономірностей організації, функціонування й розвитку суб'єктів господарювання в ринковому середовищі і націлені дисципліни «Економіка підприємства» та «Економіка підприємства-2».

Навчальна дисципліна «Економіка підприємств» вивчається згідно навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» за усіма спеціальностями на всіх формах навчання. Метою даного курсу є ознайомлення студентів з механізмами створення, функціонування та припинення діяльності первинної ланки економіки — підприємства. Важливим напрямом підвищення ефективності викладання дисципліни «Економіка підприємства» у 2005—2007 роках слід вважати створення двох автономних програм: десятикредитної (для профільної спеціальності 6107 «Економіка підприємства») та п'ятикредитної (для інших спеціальностей). Десятикредитна програма передбачає вивчення дисципліни протягом двох семестрів другого курсу. Зміст такої програми, з метою оптимізації базової підготовки бакалаврів за спеціальністю «Економіка підприємств», був розширений у контексті нової концепції з 20 до 30 тем. Таке розширення тематики супроводжувалося:

- ✓ новою структуризацією дисципліни та вдосконаленням логічної послідовності викладання матеріалу;
- ✓ ґрунтовною переробкою та доповненням усіх тем з урахуванням сучасних вимог до рівня підготовки фахівців з економіки підприємства і досвіду використання попередніх підручників;
- ✓ включенням ряду нових тем, які є логічною складовою дисципліни, а саме: «Теорії та моделі підприємств», «Середовище господарювання підприємств», «Товарна політика підприємства», «Фінансові інвестиції», «Сучасні моделі розвитку підприємств», «Оптимізація бізнес-процесів підприємства», «Трансформація і реструктуризація підприємств».

Тривалість вивчення дисципліни за п'ятикредитною програмою залишилася стандартною (протягом третього або четвертого

семестру), однак унаслідок скорочення лекційних годин, було прийнято рішення про конденсацію тематики з 20 до 16 найважливіших тем.

Важливим напрямом підвищення результативності навчального процесу на кафедрі вважають розробку якісного навчально-методичного забезпечення. На даний момент провідними викладачами кафедри підготовано до друку підручники та навчально-методичні посібники з вивчення дисципліни «Економіка підприємства» за двома вказаними програмами.

Композитна дисципліна «Економіка підприємств-2» була запроваджена у навчальний процес непрофільних спеціальностей кафедри економіки підприємства як вибіркова у другій половині 2005—2006 навчального року. Мотивацією до розробки такого курсу слугувала відсутність у навчальному плані непрофільних напрямків підготовки бакалаврів дисциплін, які б висвітлювали такі важливі для формування фахівця у сфері економіки питання сьогодення, як процеси формування і використання капіталу підприємства, ідентифікація потенціалу суб'єкта господарювання та забезпечення його конкурентоспроможності, особливості та технологія оцінки вартості бізнесу та його компонентів, розробка і експлуатація ефективної бізнес-моделі фірми тощо.

Початково «Економіка підприємства-2» складалася з таких трьох розділів, що є есенцією відповідних дисциплін, які викладаються студентам спеціальності 6107, як «Капітал підприємства: формування і використання», «Потенціал підприємства: формування та оцінка» та «Формування бізнес-моделі підприємства». Однак, враховуючи побажання слухачів, а також той факт, що дисципліна «Формування бізнес-моделі підприємства» є вибірковою, а отже й доступною для студентів інших, непрофільних спеціальностей, було прийнято рішення щодо заміни з другого семестру 2006—2007 навчального року вказаного розділу на «Бізнес-діагностику підприємства».

Методичне забезпечення дисципліни «Економіка підприємства-2», враховуючи її новизну, на даний момент можна вважати достатнім, адже кафедрою вже підготовані навчальні посібники з усіх трьох дисциплін, на базі яких сформовані розділи «Економіки підприємства-2», а також навчально-методичний посібник з дисципліни «Потенціал підприємства: формування та використання». Навчально-методичний же посібник з нового курсу «Бізнес-діагностика підприємства» запланований до подання у видавництво на початку 2008 року.